

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПРОФІЛЬНОГО ІНСТРУМЕНТУ
(ФОРТЕПІАНО)**

Освітня програма – Середня освіта (Музичне мистецтво)
за другим (магістерським) рівнем

Спеціальність – 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від “22” 04 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання профільного інструменту (фортепіано)
Викладач	Новосядла Ірина Степанівна
Контактний телефон викладача	+38067 259 32 15
E-mail викладача	inovob9@gmail.com
Формат дисципліни	Очна, заочна форма
Обсяг дисципліни	6 кредитів – 180 годин
Форма контролю	залік
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=59&id_cou=6240
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Методика викладання профільного інструменту (фортепіано)» за освітнім рівнем <i>магістра</i> складена у відповідності з вимогами до спеціальності 014 – Середня освіта (Музична мистецтво), із урахуванням навчальних планів цієї спеціальності і призначена для вивчення студентами-піаністами денної та заочної форми навчання Навчально-наукового інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <p>Навчальна дисципліна «Методика викладання профільного інструменту (фортепіано)» пов'язана з окремими дисциплінами фундаментального професійно-орієнтованого та психолого-педагогічного циклу, а саме: «<i>Профільний інструмент (Фортепіано)</i>», «<i>Методика викладання фахових дисциплін у ВНЗ</i>», «<i>Сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва</i>», «<i>Музична психологія</i>», «<i>Філософія мистецтв</i>», «<i>Еволюція художніх стилів у мистецтві</i>», «<i>Концертмейстерський клас</i>», «<i>Ансамблевий клас</i>». Вона є однією з профільюючих дисциплін, що визначають кваліфікацію випускника як викладача по класу фортепіано. Дисципліна дає основні знання про зміст, форми і методи ведення предметів спеціального циклу («<i>Профільний інструмент (фортепіано)</i>», «<i>Концертмейстерський клас</i>», «<i>Ансамблевий клас</i>»), вивчає теоретичні основи викладання і шляхи їх практичного втілення.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади фортепіанної педагогіки та методичні принципи формування практичних навиків фортепіанного виконавства.</p> <p>Зміст дисципліни зумовлений потребами формування у студентів наукових уявлень в області методики викладання спеціального інструмента фортепіано. Він полягає у забезпеченні мобільності студентів у процесі навчання та гнучкості в системі підготовки фахівців для їх адаптації до швидкозмінних вимог українського та міжнародного ринків праці; наданні можливості навчання за індивідуальною варіативною частиною освітньо-професійної програми. Курс базується на фундаментальних психолого-педагогічних концепціях здібностей, враховує сучасний підхід до їх розвитку і, водночас, має власну яскраво виражену специфіку, пов'язану з використанням принципів розвиваючого навчання на рівні професійної (вищої і середньої) музичної освіти.</p> <p>В рамках вивчення курсу дисципліни передбачається органічне поєднання аудиторних занять з педагогічною практикою. Курс методики вимагає від професіонала-музиканта систематичного знайомства з літературою по питанням виконавського мистецтва, інтересу до постійного вивчення багатого досвіду видатних педагогів-піаністів.</p> <p>Знання, отримані в результаті вивчення дисципліни, поєднуються з роботою у виконавських класах, так як виконавство і педагогіка – це два види творчої діяльності, які невід'ємні один від одного.</p> <p>В курсі вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання профільного</p>	

інструменту (фортепіано)» розглядаються питання організації навчального процесу в класі фортепіано; особливості проведення уроку на різних етапах навчання гри на інструменті; питання розвитку музичних здібностей; плану роботи над музичним твором; розвитком навичок читання нот з листа; роботи над виконавською технікою.

Завдання навчальної дисципліни полягають в: 1) оволодінні основними засадами сучасної школи фортепіанної педагогіки; 2) вивченні методики проведення індивідуальних занять на різних етапах навчання; 3) прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній; 4) формуванні навичок вивчення фортепіанного репертуару; 5) узагальненні загально-музичних та специфічних піаністичних засобів; 4) усвідомленні особливостей роботи над інструктивним матеріалом та художніми творами.

Термін навчання – 5 місяців (1 семестр).

3. Мета та цілі курсу

Метою навчальної дисципліни є виховання висококваліфікованих педагогів-музикантів, що володіють сучасною методикою викладання гри на фортепіано і практичними навичками, необхідними для подальшої самостійної роботи в якості викладачів у закладах вищої освіти.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми педагогами-музикантами змісту курсу, що виявляться у:

- стійкій мотивації культурного зростання через викладацьку діяльність і усталеному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійного ресурсу;

- знаннях основних теорій розвитку людини засобами музичного мистецтва і розуміння їх основ для забезпечення оригінального використання ідей, а також проведення наукових досліджень;

- здатності до системної апперцепції й інтеграції галузевого знання та подолання суперечностей його об'єктивності у педагогічній реальності;

- здатності й умінням використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку у новому середовищі і культуровідповідних контекстах художнього розвитку людини;

- умінням зрозумілого донесення власної професійної позиції до фахівців і нефахівців у музично-педагогічній галузі;

- навичках самостійно продовжувати навчання.

Успішність досягнення поставленої мети залежить від результативності розв'язання таких **цілей:**

- формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності і культурних вимог її вдосконалення;

- формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної і мистецької галузей;

- формування соціально-професійних і міжпредметних компетенцій;

- формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта;

- розвиток здатності до інтелектуальної автономності.

4. Результати навчання (компетентності)

Дисципліна сприяє формуванню у студентів наступних **компетентностей:**

загальні:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, використовувати різні форми комунікативних процесів, вільно оперувати професійною термінологією, володіти навичками редагування й перекладу текстів, пов'язаних із фахом; здатність використовувати професійну літературу, фахові термінологічні словники та допоміжні джерела у процесі; здатність оперувати фаховою термінологією в професійному середовищі;

- здатність до постійної та систематичної роботи, спрямованої на вдосконалення професійної музично-педагогічної майстерності, наполегливо досягати поставленої

мети та якісно виконувати роботу у професійній музично-педагогічній сфері; виявляти логічну структуру і понятійний апарат незнайомого наукового тексту, вирішувати професійні завдання із застосуванням інформаційних технологій в професійній діяльності викладача музичного мистецтва (за видами); здатність до наукової рефлексії та гуманітарної експертизи проблем музично-педагогічної освіти, до інтернаціонального охоплення специфіки складників музично-риторичного тезаурусу національних музичних мов, до розуміння еволюції культури та музичного мистецтва як відображення основних тенденцій суспільно-історичного розвитку країни;

- здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету «Музичне мистецтво», структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності;
- здатність виявляти музикальність, інтерпретаційні (інструментальні), артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва; здатність формувати та удосконалювати виконавські навички, виробляти за допомогою самоконтролю навички свідомого володіння інструментом; застосовувати весь комплекс засобів виразності, артистичну, сценічну майстерність у професійній діяльності піаніста;
- знання сучасних теоретичних основ музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, теорії художньої культури;
- здатність інтегрувати складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію);

фахові:

- здатність удосконалювати і розвивати свій загальний інтелектуальний і культурний рівень;
- готовність використовувати знання сучасних проблем науки і освіти у вирішенні освітніх та професійних завдань;
- здатність до самостійного засвоєння нових методів досліджень;
- здатність формувати ресурсно-інформаційні бази для вирішення професійних завдань;
- здатність використовувати знання теоретичних понять, законів, концепцій, вчень і теорій освіти як фундаменту для характеристики й аналізу мистецьких явищ і процесів та здатність використовувати мистецько-педагогічний потенціал музичного мистецтва для утвердження гуманістичних цінностей;
- здатність усвідомлювати місце та роль музичної культури у сучасному соціокультурному просторі та здатність аналізувати музичне мистецтво в контексті розвитку інших видів мистецтв, літератури, загального розвитку гуманітарного знання, релігійних, філософських ідей певних історичних періодів;
- здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі;
- здатність виконувати конкретні наукові і практичні завдання, які ілюструють набуті дослідницькі навички з аналізу мистецьких проблем, включаючи збір, аналіз, інтерпретацію та застосування різних даних;
- здатність демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів;
- здатність презентувати власний творчий продукт, здійснювати художньо-просвітницьку діяльність, розробляти і втілювати музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні; організувати освітній процес на засадах

особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, здатність до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в закладах мистецької освіти;

- готовність використовувати індивідуальні креативні здібності для оригінального вирішення дослідницьких завдань;
- готовність до систематизації, узагальнення і розповсюдження методичного досвіду (вітчизняного й зарубіжного) в професійній сфері;
- готовність до здійснення педагогічного проектування освітнього середовища, освітніх програм та індивідуальних освітніх маршрутів;
- готовність проектувати новий навчальний зміст, технології і конкретні методики навчання;
- здатність формувати художньо-культурне середовище;
- здатність зацікавити учня, показати найбільш раціональний шлях до розкриття художнього задуму, допомагати знаходити нестандартне виконавське рішення, критично оцінювати й аналізувати своєрідність інтерпретації;
- володіння методологічною культурою, що дозволяє реалізовувати на практиці дослідницьку компетентність.

Результати навчання :

- вміння застосовувати фахові знання та практичні навички у педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі;
- опанування різними видами комп'ютерних програм для музиканта; навичками синхронізації нотного та текстового набору різних комп'ютерних програм.
- вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення завдань під час проходження практики; застосування професійно-профільовані знання у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.
- володіння навичками самостійної роботи з фаховою літературою та навчально-художнім фортепіанним репертуаром різних епох, жанрів і стилів; засвоєння матеріалу шкільної програми для використання у майбутній музично-педагогічній діяльності.
- готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проектів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу для **очної** форми навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин - 180
лекції	20 академічних годин
практичні	10 академічних годин
самостійна робота	150 академічних годин

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	Середня освіта (музичне мистецтво)	II	Вибіркова

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	------------------	----------------	------------------

Змістовий модуль 1. Методологічні основи організації навчального процесу

в класі фортепіано					
Тема 1. Музична освіта в Україні та професійна компетентність майбутнього музиканта-педагога	лекція	11, 15, 19 - 22	2		1 тиждень
Тема 2. Сучасні вимоги до професійної підготовки музиканта-педагога	самост.	3, 5, 6, 10, 11, 19, 20	6		1 тиждень
Тема 3. Основні підходи до навчання в класі фортепіано у ВНЗ.	лекція	11-13, 15, 28	2		1 тиждень
Тема 4. Принципи комплексного методологічного підходу до підготовки педагога-піаніста.	самост.	11, 13, 15, 20, 28	6		1 тиждень
Тема 5. Принципи розвиваючого навчання в класі фортепіано у контексті формування методичного мислення.	лекція	6, 11, 13 - 15, 24, 26	2		2 тиждень
Тема 6. Самостійна робота студента як активна форма та основний дієвий принцип розвиваючого навчання.	самост.	6, 11, 13 - 15, 24, 26	8		2 тиждень (СК)*
Змістовий модуль 2. Розвиток музичного мислення та виконавських навичок студентів-піаністів у ВНЗ					
Тема 7. Організація занять і проведення уроку, принципи вибору репертуару	лекція	1, 12, 14, 15, 24, 26	2		2 тиждень
Тема 8. Індивідуальне заняття як основна форма навчання у фортепіанному класі.	самост.	1, 12, 14, 15, 24, 26	8		2 тиждень
Тема 9. Організація проведення уроку	практ.	1, 7, 14, 15, 26, 28	2	10 балів	3 тиждень (Інд)*
Тема 10. Музичні здібності у процесі вивчення гри на фортепіано.	лекція	1, 2, 9, 15, 16	2		3 тиждень
Тема 11. Розвиток музичних здібностей в процесі фортепіанного	самост.	1, 2, 9, 15, 16, 26	6		3 тиждень

* СК – самоконтроль

* Інд – індивідуальне завдання

навчання					
Тема 12. Виконавські навички у формуванні професійної майстерності студентів-піаністів	лекція	14, 15, 25 - 28	2		4 тиждень
Тема 13. Виконавська майстерність, складові	самост.	14, 15, 25 - 28	6		4 тиждень
Тема 14. Проблеми вибору раціональних прийомів звуковидобування/аплікатури.	практ.	1, 8, 14, 23, 27	2	10 балів	4 тиждень (Інд)
Тема 15. Методи подолання виконавських труднощів психологічні особливості концертного виступу	лекція	1, 12, 14, 15, 27	4		5 тиждень
Тема 16. Виконавські проблеми в інтерпретації фортепіанних творів	самост.	1, 2, 8, 14, 15, 23, 27	6		5 тиждень
Тема 17. Розвиток поліфонічного слуху і творчого мислення студента.	практ.	1, 2, 8, 14, 15, 23, 27	2	10 балів	6 тиждень (КО)*
Тема 18. Робота над музичним твором	лекція	8, 14, 15, 23	2		6 тиждень
Тема 19. Етапи роботи над музичним твором	самост.	1, 8, 12, 15, 23, 27	6		6 тиждень
Тема 20. Виконавсько-педагогічний аналіз музичного твору	практ.	1, 8, 12, 15, 23, 27	2	10 балів	7 тиждень (КР)*
Тема 21. Інноваційні методики навчання гри на фортепіано	самост.	джерела з Інтернету	8		7 тиждень
Тема 22. Методичне забезпечення проведення уроку	лекція	1, 12, 14, 15, 24, 26	2		7 тиждень
Тема 23. Сучасні методики фортепіанного навчання: вітчизняний і зарубіжний досвід	практ.	джерела з Інтернету	2	10 балів	7 тиждень (Р)*
Обсяг курсу для заочної форми навчання					

* КО – контрольне опитування

* КР – контрольна робота

* Р - реферат

Вид заняття		Загальна кількість годин - 180			
лекції		6 академічних годин			
практичні		4 академічні години			
самостійні		150 академічних годин			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ Вибіркова		
III	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	II	Вибіркова		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання год.	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Методологічні основи організації навчального процесу в класі фортепіано					
Тема 1. Музична освіта в Україні та професійна компетентність майбутнього музиканта-педагога	самост.	11, 15, 19 -22	8		1-4 тиждень
Тема 2. Сучасні вимоги до професійної підготовки музиканта-педагога	самост.	11, 15, 19 -22	8		1-4 тиждень
Тема 3. Основні підходи до навчання в класі фортепіано у ВНЗ.	самост.	11-13, 15, 28	12		1-4 тиждень
Тема 4. Принципи комплексного методологічного підходу до підготовки педагога-піаніста.	самост.	11-13, 15, 28	12		1-4 тиждень
Тема 5. Принципи розвиваючого навчання в класі фортепіано у контексті формування методичного мислення.	лекція	6, 11, 13 - 15, 24, 26	2		4 тиждень
Тема 6. Самостійна робота студента як активна форма та основний дієвий принцип розвиваючого навчання.	самост.	6, 11, 13 - 15, 24, 26	20		4-5 тиждень (СК)
Змістовий модуль 2. Розвиток музичного мислення та виконавських навичок студентів-піаністів у ВНЗ					
Тема 7. Організація	лекція	1, 12, 14, 15, 24,	1		5 тиждень

занять і проведення уроку, принципи вибору репертуару		26			
Тема 8. Індивідуальне заняття як основна форма навчання у фортепіанному класі.	самоств.	1, 12, 14, 15, 24, 26	12		5-7 тиждень
Тема 9. Музичні здібності у процесі вивчення гри на фортепіано.	самоств.	1, 2, 9, 15, 16	12		5-7 тиждень
Тема 10. Виконавські навички у формуванні професійної майстерності студентів-піаністів	лекція	14, 15, 25 - 28	1		6 тиждень
Тема 11. Виконавська майстерність, її складові	самоств.	14, 15, 25 - 28	16		6-7 тиждень (СК)
Тема 12. Проблеми вибору раціональних прийомів звуковидобування/аплікатури.	практ.	1, 8, 14, 23, 27	1	10 балів	6 тиждень (Інд)
Тема 13. Методи подолання виконавських труднощів психологічні особливості концертного виступу	лекція	1, 12, 14, 15, 27	1		6 тиждень
Тема 16. Виконавські проблеми в інтерпретації фортепіанних творів	самоств.	1, 2, 8, 14, 15, 23, 27	10		6-7 тиждень
Тема 17. Робота над музичним твором	лекція	8, 14, 15, 23	1		7 тиждень
Тема 18. Етапи роботи над музичним твором	самоств.	1, 8, 12, 15, 23, 27	20	10 балів	7 тиждень (КО)
Тема 19. Виконавсько-педагогічний аналіз музичного твору	практ.	1, 8, 12, 15, 23, 27	1	10 балів	7 тиждень (КР)
Тема 20. Інноваційні методики навчання гри на фортепіано	самоств.	джерела з Інтернету	20	10 балів	7 тиждень (Інд)
Тема 21. Сучасні методики фортепіанного навчання: вітчизняний і зарубіжний досвід	практ.	джерела з Інтернету	2	10 балів	7 тиждень (Р)

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Максимальна кількість отриманих балів – 100, з яких 50 балів – це максимальний результат заліку, а інші 50 балів розподіляються за проміжне оцінювання (де 10 – максим. бал) наступним чином :</p> <p>«відмінно» - відповідь із теоретичного матеріалу повна, логічно збудована, заснована на правильному тлумаченні понятійного апарату; грамотно використана професійна термінологія; теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані;</p> <p>«дуже добре» - відповідь із теоретичного матеріалу недостатньо повна, але переконливо збудована і добре викладена, є окремі неточності в понятійному апараті; теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом, в основному, сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані;</p> <p>«добре» - відповідь із теоретичного матеріалу неповна, заснована на окремих уривчастих відомостях, не створює повної картини знання матеріалу; теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, деякі практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані;</p> <p>«задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом, в основному, сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані;</p> <p>«достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково, практичні навички роботи сформовані не в повній мірі, більшість з передбачених програмою завдань не виконані;</p> <p>«незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання навчальних завдань.</p>
Вимоги до контрольної роботи	<p>Виконання індивідуальних завдань і написання контрольної роботи є вимогою одного із практичних занять і проміжною формою контролю оцінювання знань. У контрольній роботі студент повинен представити виконавсько-педагогічний аналіз фортепіанного твору із запропонованого списку чи на власний вибір згідно поставленого завдання.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1) дати коротку жанрово-стильову характеристику твору; 2) аналіз змісту (ідея, сюжет, образно-емоційна партитура); 3) аналіз композиційної будови і звукової форми (виразових засобів). 4) технологічний аналіз (виконавські проблеми); 5) сформулювати педагогічні рекомендації. <p>Використати наступні елементи педагогічного аналізу: біографія композитора, заголовок п'єси та присвята (якщо є), жанр, форма, настрій, словесний опис характеру звучання, музична мова та засоби виразності, фактура викладу, рівень складності, методичні рекомендації.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до заліку лише у випадку здачі всіх практичних занять (в т.ч. написання контрольної роботи і реферату).
7. Політика курсу	
<ul style="list-style-type: none"> • Політика щодо дедлайнів та перескладання: контрольні роботи і реферати, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання заліку відбувається із дозволу деканату згідно поданої апеляційної заяви або за наявності поважних причин (наприклад, лікарняна довідка). • Політика щодо відвідування: навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу. • Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час пошуку інформації, необхідної для виконання практичного завдання (наприклад, користування он-лайн бібліотекою). <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Це визначено у Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/code_of_honor-2.doc) та Положенні про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» - https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ *.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексеев А. Методика обучения игре на фортепиано. Москва: Музыка, 1971. 280 с. 2. Баренбойм Л. Музыкальная педагогика и исполнительство. Ленинград: Музыка, 1974. 336 с. 3. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Навч. – метод. посібник. – К., 1998. 4. Бочкарёв Л.Л. Психология музыкальной деятельности / Л.Л. Бочкарёв. – М., 1997. – 340 с. 5. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. / Н.П. Волкова. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 256 с. 6. Вопросы профессиональной подготовки студентов на музыкально-педагогических факультетах: сб. науч. трудов / отв. ред. Г.П.Стулова. М., 1985. 	

* Обидва документи знаходяться на сайті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

7. Воробкевич Т. Методика викладання гри на фортепіано. Львів: ЛДМА, 2001. 244 с.
8. Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением / Л.Гинзбург. – М.: Музыка, 1968. – 112 с.
9. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О.Моляко, О.Л.Музики. Житомир: Вид-во Рута, 2006. 320 с.
10. Исаев И.Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: Учеб. пособ. / И.Ф. Исаев – М., 2002. – 360 с.
11. Іщенко Л. В. Методика викладання фахових дисциплін у ВНЗ: навчальний посібник. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2016. 99 с. Бібліогр. : с. 45.
12. Мартинсен К. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано. Москва: Музыка, 1977. 250 с.
13. Методологическая культура педагога-музыканта: учеб. пособ. для студ. высших пед. учеб. заведений / [под ред. Э.Б.Абдулина]. Москва, 2002. 320 с.
14. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры: записки педагога. Москва : Музгиз, 1961.
15. Новосядла І.С. Методологія викладання спеціального інструмента (фортепіано) у вищому навчальному закладі: методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів за напрямом підготовки 014.13 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» Івано-Франківськ: Ярина, 2017. 28 с.
16. Овсянкина, Г. П. Музыкальная психология: учебник для факультетов музыки . Санкт-Петербург : Союз художников, 2007. 240 с.
17. Олексюк О. Музична педагогіка: [навч.посібник]. Київ : КНУКіМ, 2006. 188 с.
18. Осеннева, М. С. Методика музыкального воспитания : учебное пособие для вузов. Москва : Академия, 2001. 366 с.
19. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва: Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
20. Радзівіл Т.А. Методика викладання фахових дисциплін як дієвий чинник результативності професійної діяльності викладача-інструменталіста. Уманський державний педагогічний університет імені П.Г. Тичини, 2015. URL: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/6641/1/Metodyka_vykladannia.pdf
21. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод.посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
22. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навч. посіб. Тернопіль, 2005. 360 с.
23. Савшинский С. Работа пианиста над музыкальным произведением. Москва-Ленинград: Музыка, 1964. 188 с.
24. Теория и методика обучения игре на фортепиано /под общ. ред. А.Г. Каузовой и А.И. Николаевой). Москва: Владос, 2001. 368 с.
25. Тимакин Е.А. Воспитание пианиста. Москва, 1984.
26. Цыпин Г.М. Обучение игры на фортепиано. Москва: Просвещение, 1984. 176 с.
27. Шмидт-Шкловская, А.А. О воспитании пианистических навыков. Москва: Классика-XXI, 2015. 84 с.
28. Шапов А. Фортепианная педагогика: методическое пособие. Москва: Изд-во Сов. Россия, 1960. 172 с.